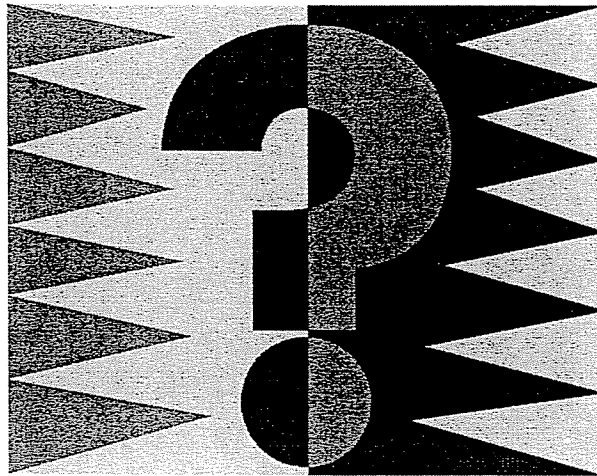

**The Shabbos Goy,
Fact or Fiction?**

Rabbi Efrem Goldberg

SHULCHAN ARUCH ② מִן יָדוֹ (ו' אֶלֶף י')

ו יב ל אמר לעבדים חסום פרתו ודיש בה (א) (דמעה
 לנפלים אסור כגון (ד) אסורין כמו כפס) (טו כסס הדח"פ דרש"י
 וסגנון סוף המסע סמוכה) יג פ ישיב לה קוין בפיה ודיש בה
 והרו אינה אוכלת רבין לה ארו מבחיון : הרביון בנה
 מבחיון הרו ישכמה ואינו מישקה אותה פירש עוד על
 הדיש בדישלא תאכל כל זה וכיוצא בזה אסור (ב) ואינו
 (ה) לקח :

BAVA METZIAH ① אֲלָהּ ג' 3

The Gemara moves on to another inquiry regarding muzzling:
 מהו שיאמר אדם לנכרי חסום פרתו – They inquired: איבעיא להו
 מהו שיאמר אדם לנכרי חסום פרתו – What about a man saying to a non-Jew: "Muzzle my
 cow and thresh with her"? Is it permitted?^[26]

The Gemara explains the two sides of the question:
 כי אמרינן אמירה לנכרי שבות – Do we say that – מי אמרינן
 when we say that instructing a non-Jew to do something
 prohibited to Jews is Rabbinically forbidden.^[27] הני מילי לענין
 that is only in regard to the prohibitions of
 Sabbath, which are prohibitions that bear the penalty of
 stoning; אכל חסימה דאיסור לאו לא – but muzzling, which
 is a simple prohibition punishable only by lashing, is not
 included in the Rabbinic injunction against instructing non-Jews
 to do things forbidden to Jews? – Or perhaps דא רמא לא שניא
 there is no difference, and in the case of muzzling, as in the case
 of the Sabbath prohibitions, it is Rabbinically forbidden to
 instruct a non-Jew to do something that Jews are forbidden to
 do.^[28]

SHULCHAN ARUCH ③ יוֹרֵד אֶת־הַיָּם 3

יד טז לב) ג אסור לומר לכוזרי (י) לטרם לג) בהמה שלנו
 ואם לקחה הוא (יג) מעצמו וסרסה מותר ואם העדים
 ישראל דבר זה יז [ט] קונסין אותו לר) (ולפי לא העדים
 והטור מכירו ונחין לטובה) ומוכרין לישראל אחר ואפי' לבנו גדול
 מותר למוכרה (ז) דה) ד אבל ג) לבנו קטן אינה מוכרה ולא
 נותנה לו :

הנה (לו) ונותר להם בהמה לכוזרי לתלות שבר אש"פ שהטור נודחו וסרסו
 (הנהו מיי' פ"טו מ"א"ז) דהטור דתעביה דנפשיה קא עביד (כ"י)
 לז) ונותר לתנור לנחום בהמות ודעונוס אש"פ דנודחי הטורי קונה אותם
 לפסס יד (ה) [י] לר) ויש טו) אפריס תמלא תנור בתי"ה סי' רמ"ד
 לש) ומיכו חס לין הטורי הקונה חסרסם נעלמו רק נוחו י"א לכוזרי (יג) אחר
 טו) לטרם לביע שרי (ג"ז טס) מ) כל דבר הנידך לרפואה או לשאר דברים
 ליש ביה חסום איסור לער נעלי חיים (א"ז החרוך סימן ר"ל) ולכן מותר
 למוט יז) נזלה המזוה חיות וליכא לתיתא נשום לער נעלי חיים (מהר"א סי'
 ק"כ) מ"א) ותי' השולם נעמיס דהוי [יא] תמריס :

RASHI ④ רָאָה יְהוָה יב:טב

16. The word מקרא is a noun. The verse is
 – A CALLING OF HOLINESS. מקרא קדש. 16
 saying, קרא איהו קדש – call [the first day] holiness – with respect to eating,
 drinking, and dress.¹⁰

SHALL NOT BE DONE ON THEM – אפילו על ידי אחרים¹¹ – even by means of others.¹¹

RAMBAN ⑤ רָאָה יְהוָה

(טז) כל מלאכה לא יעשה בהם. פירש רש"י אפילו על ידי אחרים. ולא הבינותי זה.
 שאם האחרים האלו ישראל. הם עצמן מוזהרין עליה. ואין אני מוזהר במלאכתי שלא
 תעשה על ידו, אלא שאם מטעה אותו באסור מוזהר עליה משום ולפני עור לא תתן
 מכשול * בין במלאכתו בין במלאכת העושה עצמו. ואם אחרים הללו גוים אין אנו
 מוזהרים בתורה על מלאכה של גוי כלל לא ביום טוב ולא בשבת י"א. אלא שיש בה שבות
 מדבריהם עם האמירה שלנו כמו שאמרן⁹² אמירה לגוי שבות. וזה דבר מבואר בגמרא.
 אבל מצאתי במכילתא⁹³ כל מלאכה לא יעשה בהם לא תעשה אתה ולא יעשה חברך ולא
 יעשה גוי * מלאכתך. אתה אומר לא תעשה אתה ולא יעשה חברך ולא יעשה גוי מלאכתך.
 או לא תעשה אתה ולא יעשה חברך ולא יעשה גוי מלאכתך * תלמוד לומר ששת ימים
 תעשה מלאכה * הא לא תעשה אתה ולא יעשה חברך אבל יעשה גוי מלאכתך. דברי ר'
 יאשיהו. ור' יונתן אומר אינו צריך, והלא כבר נאמר ששת ימים תעבוד ועשית כל
 מלאכתך⁹⁴ והרי דברים קל וחומר. ומה שבת חמורה אין אתה מוזהר על מלאכת הגוי
 כמלאכתך * וכו' ע"כ בברייתא זו. ובודאי היא אסמכתא בעלמא שבאו לאסור מדבריהם
 אמירה במלאכת שלנו. וסמכו אותה למקרא הזה. אבל במלאכת הגוי בשלו מותר, ולפי
 דרכנו למדנו שלא גזרו באמירה לגוי אלא בשלנו. אבל בשלו אומר לגוי ועושה. וכן פירש
 רש"י בגמרא בבא מציעא * ושם במכילתא⁹⁵ עוד. אין לי אלא דברים שהם משום
 מלאכה. דברים שהן משום שבות מניין. תלמוד לומר ושמתם את היום הזה. להביא דברים
 שהן משום שבות. וברייתות כאלה מטעות ואין ראוי לכותבן כפשוטן * שגם זה נראה
 שהוא אסמכתא בעלמא, ויש לי בזה פירוש נכון, עוד אדבר⁹⁶ עליו בע"ה :

Now surely this is but a case
 of a mere *asmachta*, [a Scriptural text used as a mere support for a
 Rabbinical enactment]. Since they aimed to prohibit, by law of
 the Rabbis, telling a non-Israelite to do our work [on a Sabbath or
 Festival], they used this verse as a support, [but it is actually a
 Rabbinical law]. It is however permissible for a non-Israelite to do
 his own work.

MISHNA BERURA (6) משנה ברורה (כ"ג: א')

(ה) בשליחותו של ישראל. וזהו אסור גמור, כמו שאמרו בכמה מקומות, דאמירה לאיגרוהודי שבות, (ו) ואסמכיהו אקרא ד"כל מלאכה לא יעשה בהם" ולא כתיב 'לא תעשה', לדמו דאפלו עליוהי אחרים לא יעשה, (ז) ואפלו כשעושה בעצמו מלאכה של ישראל בשבילו, גם כן צריך למחות בידו:

RASHI (8) רש"י (ט"ו: א')

כיון דזכרנו קנייסי.
ואינה של ישראל ומשום לפני עור לא
תתן מכשול לא קעבר דבני נח לא
נלטו על השביתה אבל גבי רביעה
ליכא למימר הכי משום דהתם קעבר
אלפני עור לא תתן מכשול (ויקרא יט)
לפי שבני נח נלטו על הרביעה אבל
על השבת לא נלטו בני נח ומה
שאסור לישראל לומר לעובד כוכבים
עשה לי כך זהו משום ממנוח חפנך
ודבר דבר (ישעיה נח) דבור אסור:

RAMBAM (7) רמב"ם (ג' א' א')

א אסור לומר לגוי לעשות לנו [ה] מלאכה
בשבת אע"פ שאינו מצווה על השבת
ואע"פ שאמר לו מקודם [ג] השבת ואע"פ שאינו צריך לאותה מלאכה אלא
לאחר השבת. ודבר זה אסור מדברי סופרים כדי שלא תהיה שבת קלה
בעיניהן ויבואו לעשות בעצמן: ב גוי שעשה מלאכה מעצמו בשבת אם
בשביל ישראל עשה [ג] אותה אסור ליהנות באותה מלאכה עד מוצאי שבת
וימתין בכדי שתעשה. והוא שלא יהא הדבר בפרהסיא עד שידעו בו רבים
שדבר זה בשביל פלוני הוא נעשה בשבת. ואם בשביל עצמו בלבד עשה מותר
לגוי ליהנות בה בשבת:

Yeshaya (58: 13) ישעיהו (נ"ח: י"ג)

¹³ If you restrain your foot because it is the Sabbath; refrain from accomplishing your own needs on My holy day; if you proclaim the Sabbath 'a delight,' and the holy [day] of HASHEM 'honored,' and you honor it by not engaging in your own affairs, from seeking your own needs or discussing the forbidden — ¹⁴ then you will delight in HASHEM, and I will mount you astride the heights of the world; I will provide you the heritage of your forefather Jacob, for the mouth of HASHEM has spoken.

אם תשיב משבת רגלך עשות חפציה ביום קדשי וקראת לשבת ענג
לקדוש יהיה מכבד וכבודו מעשות דרכיה ממצוא חפצה ודבר דבר:
אז תענג על יהודה והרכבתיה על¹⁴ במותי [במתי] ארץ והאכלתיה
גחלת יעקב אביך כי פי יהודה דבר:

SHULCHAN ARUCH HA' RAV (10) שולחן ארוך הרב (כ"א: א')

רמג דין המשכיר שדה ומרחץ לנכרי וכו' ט"ו סעיפים:

א אסור חכמים לומר לנכרי לעשות לנו מלאכה בשבת כיון כחנם בין בשכר
ואע"פ שאומר לו מקודם השבת שיעשה בשבת ואע"פ שאינו צריך לאותה
מלאכה עד לאחר השבת ששכשהנכרי עושה בשבת הוא עושה בשליחות ישראל
ואע"פ שאין אומרים שלוחו של אדם כמותו מן התורה אלא בישראל הנעשה
שליח לישראל שנאמר בתרומה * כן תרימו גם אתם תרומת ה' ודרשו חכמים גם
לדבות שלוחכם מכאן ששלוחו של אדם כמותו ומה אתם בני ברית אף שלוחכם
בני ברית אבל הנכרי אינו בתורת שליחות מן התורה ומכל מקום מדברי סופרים
יש שליחות לנכרי לחומרא ויש רמז לאיסור זה בשבת ויו"ט מן התורה שנאמר
כיו"ט כל מלאכה לא יעשה בהם משמע אפילו ע"י אחרים שאין מצווים על
השביתה כיו"ט וקל וחומר לשבת * ומכל מקום אין זו אלא אסמכתא בעלמא
ועיקר האיסור אמירה לנכרי בין בשבת בין כיו"ט אינו אלא מדבריהם * כדי שלא
תהא שבת קלה בעיני העם ויבאו לעשות בעצמן וכן כיו"ט ואפילו בחולו של מועד
וכן כשאר כל איסורין שבתורה כמו שיתבאר במקומן:

ARUCH HA'SHUCHAN (11) ערוך השולחן (כ"א)

ד והנה בשבועות שבת יש אמירה לעכו"ם שבות והיינו שכל מלאכה שאסור לנו לעשות אסור לנו לימור לעכו"ם שיעשה בעדינו בין שנאמר לו בשבת ובין שנאמר לו קודם השבת שיעשה בשבת ובין שנאמר לו בשבת שיעשה אחר השבת כמיש הרמב"ם ריש פ"ו וכתב שאע"פ שא"צ להמלאכה בשבת ומטעם כרי שלא תהא שבת קלה בעיניהם ויבואו לעשות בעצמן ע"ש אב"ל רש"י ו"ל בפ"ק דעכו"ם ופ"ו גל"ה כיון ע"ס כתב וו"ל ומה שאסור לישראל לומר לעכו"ם עשה לי כך והו' משום מטעם הפצץ ודבר דבר דיבור אסור עכ"ל ובספ"ק שם פ"י טעם אחר משום דמיהו כשלוחו ע"ש וצריך לשני הטעמים דמטעם ודבר דבר אין האיסור רק כשאומר לו בשבת עצמו אבל אם אומר לו קודם השבת לא שייך זה ובוה הוה האיסור משום שליחות ואע"ג דאין לו שליחות מ"מ להורא יש שליחות וכו' ע"ה :

AVNEI NEZER (12) אבני נזר (ל"ב)

ו) וירוצא שאני כדאי להכניס ראשי צין הכרים הגדולים ה"ו נראה לי לפרש. דהנה באמירה לגוי יש שני איסורים. (כ"א) משום ודבר דבר כמיש רש"י פ"ז (דף ט"ז). חס לשונו ומה שישראל אסור לומר לגוי עשה לי כך הוא משום ודבר דבר אפילו דיבור אסור. (כ"ב) משום שהגוי נעשה שלוחו של ישראל. וכמיש רש"י ר"ס מי שהשיך. והנה לטעם הראשון אפילו אומר לו בשבת לעשות אחר השבת אסור. אך כשאומר לו בערב שבת לעשות בשבת אזיל טעם הראשון. אך משום טעם השני אסור בזה. וכשאומר בשבת לעשות לאחר השבת אסור רק מטעם הראשון. וכשאומר בשבת לעשות בשבת יש שני הטעמים :

RAMA (13) רמ"א (כ"ג)

כב יכל שבות דרבנן מתר בין השמשות לצרף מצוה, כגון לומר לאינו-יהודי שהדליק לו נר בין השמשות, "או (עה) אם היה טרוד והצריך לעשר בין השמשות": הגה כל דבר שאסור לומר לאינו-יהודי לעשותו בשבת (עו) אסור (כד) לרמו לו לעשותו, אכל מתר לרמו לו לעשות מלאכה אחר שבת (א"ו). אינס-יהודים המביאים חבואה בשבת לישראל שחכים להם, והישאל נותן לו מפתחו לאוצרו והאינו-יהודי נותנו לשם ומודדים ומונים, יש מי שמתיר משום דאינו-יהודי (עו) במלאכת (כה) עצמו עוסק, ואינו של ישראל (עה) עד אחר המרידה ושיחשב עמו אחר-כך, וכן אינס-יהודים העושים גבינות בשבת והישאל (עט) רוצה וקנה אותם ממנו, דמכל מקום האינו-יהודי אדעתא דנפשה קעביד, ואף-על-פי שהישאל עומד (כו) [כו] בעדר חדש או חדשים, (פ) ואדעתא למכרם לישראל קא עביד, שרי (בית-יוסף בשם אגודה):

MISHNA BERURA (14) משנה ברורה (ל"ד)

(עו) אסור לרמו וכו'. דגם זה הוא בכלל אמירה לאינו-יהודי, כיון שעל-ידי קמיתו עושה בשבת, (פה) והוא הדין שאסור לומר לו בשבת איזה דבר שביין מתוך כך שיעשה מלאכה, (פו) ועל-כן אסור לומר לאינו-יהודי שיקנה חטמו כדי שביין שנסיר הפתם שבראש הגר, (פז) אך כשאומר הרמיה לאינו-יהודי שלא בלשון צווי, כגון שאומר (פח) הגר אינו מאיר לפה, או איני יכול לקרות לאור הגר הזה שיש בו פחם, ושומע האינו-יהודי ומתקנו, שרי, דאין זה בכלל אמירה, ואין לאסור מטעם שנהנה ממלאכה שעשה האינו-יהודי בשבילו, דאין זה הנאה כל-כך, דגם מקדם היה יכול על-פי הדחק לקרות לאורו [פמ"ג]:

CHAYEI ADOM (15) ח"א דם (כ"ד)

אסור לשכור פועלים, ואפי' לעשות המלאכה אחר שבת. ואפי' לדבר מצוה, אסור, דאע"ג דמותר לדבר בחפצי שמים כגון השכונות של מצוה ולהשוב מה שצריך לסעודת מצוה ולפסוק צדקה, ואפילו להקדיש כלי לכהכ"נ אע"ג דמי למקח וממכר, מ"מ כיון דהקדשות דידן אין בו מעילה ויש לכל ישראל חלק בהן אם כן לא יצא מרשותו לגמרי, וכן מותר לפקח על עסקי רבים, ולשדך התינוק, וללמדו ספר, וללמדו אומנות, דכל זה היו חפצי שמים. ומ"מ אסור לשכור מלמד או לפסוק שכירות, דכל זה הוא מקח וממכר, וזה אסור אפי' לדבר מצוה. ולא הותר אלא לשאלו אם רוצה להשכיר עצמו. וההתמקחות בדברים אלו וכן כל שבות, אסור אפי' לדבר מצוה (ש):

MISHNA BERURA 16) משנה ברורה (16:se)

(נו) שלא יגע בה. (סד) והאחרונים הסכימו דאין בזה משום מקצה קלל, פקדוקא לן בסימן חקטור, דדבר הבא מחוץ לתחום אין בה אסור מקצה אפלו למי שהובא בשבילו דאסור להנות ממנו, הואיל וראוי לישאל אחר להנות ממנה. (סה) ואם מקפיד על אגרת להשתמש בו, בדרך הסותרים המניחים אגרת המסחר במקום המצנע שלא יאבדו, הם מקצים ואסור לטלטלם. פתבו האחרונים: (סו) נהגו שלא לקבל האגרת מיד האינדיהודי המביא בשפת, אלא אוקרים לו שיצית על-גבי קרקע או על-גבי שלהן, כי חוששין שמא טרם שיעמד לפוש יטל הישראל האגרת מידו, ונקצא שהישראל יעשה גמר ההוצאה מרשות לרשות, שהאינדיהודי עשה עקירה וישראל הנחה. ואם האגרת היא חתומה, (סז) אומר לאינדיהודי: איני יכול לקרותו כל זמן שאינו פתוח, וממילא יבין האינדיהודי ויפתחהו, ולא יאמר לאינדיהודי פתחהו לפתחו, אם לא לצרך גדול. ועין לקמן בסוף סימן שמ בבאור התלמוד:

RAMA 17) כתב (ס' אקס: כא)

כא שופר של ר"ה (פב) אין מחללין עליו י"ט אפי' בדבר שיש בו (פג) משום (עו) שבות (פד) כיצד היה השופר בראש האילן או מעבר הנהר ואין לו שופר אלא הוא אינו עולה, באילן (פה) ואינו שם על פני המים כדי להביאו (פו) "וע" אינו יהודי מותר דהוי שבות דשבות (פז) איסור המורה לאינו יהודי ובמקום מצוה לא נזרו (ועיל סי' ס"ז) דרבנן הוה שבות לשבות

MISHNA BERURA 18) משנה ברורה (18:se)

(כב) צרך הרבה. עין במגן אברהם שפסיק דרוקא במקום הפסד גדול, אבל בלא הכי אין להקל קלל, (כד) ובאליה רבה מפקפק אפלו באפן זה. ועין בסעיף יט לענין סחורה הנפקדת על-ידי גשמים י"ב

SHULCHAN ARUCH HA'RAV 19) אר"ח אר"ח (19:se)

SHULCHAN ARUCH HA'RAV 19) אר"ח אר"ח (19:se)

יב דבר שאינו מלאכה ואינו אסור לעשותו בשבת אלא משום שבות מותר לישראל לומר לנכרי לעשותו בשבת והוא שיהיה שם מקצת חולי ג' אף על פי שאינו כולל את כל הגוף ולא סכנת אבר או לצורך מצוה אומר ישראל לנכרי לעלות באילן בראש השנה כדי להביא משם שופר לתקוע בו או לומר לו שיביא לו חמין בשבת מחצר לחצר שאין ביניהם עירוב (או דרך כרמלית עיין במ"ש סי' שכ"ה (סעיף ע"ג)) כדי להרחיץ בהם המצטער ויש אומרים שהוא הדין במקום הפסד לא גזרו על שבות כגון לטלטל ע"י נכרי סחורה מוקצה הנפקדת ע"י גשמים (ואפילו להביאה לבית דרך כרמלית אם אי אפשר בענין אחר) ויש לסמוך על דבריהם במקום הפסד גדול (והוא הדין לצורך גדול אע"פ שלא שייך שם הפסד) וכל זה בדבר שעושה אותו הנכרי בשבת כדרך שהוא עושה בחול אבל דבר שמשנה בעשייתו מדרך החול אף על פי שהוא שבות גמור מותר לעשותו אפילו ע"י ישראל במקום צער כמ"ש בסימן שכ"ח (סעיף ז') ויש אומרים שהוא הדין במקום הפסד ד' ויש לסמוך על דבריהם במקום הפסד גדול (עין סי' של"ו):

ד) אמנם נראה, דבגד"ד ח"ל לכל זה, דלפי המבואר בדברי המג"א הג"ל, היבא דהוי רק שבת דשבות יש להחיר משום נטר, ובגד"ד הולדה כח הארס, בלא הכשרה כלל, נראה דל"ה רק איסור דרבנן, וכמו שכתבתי בזה במק"א בספריי, והף משום חשש הולדה לנולדת, ופסיק רישא, דהטור בזה כתיב על דברי מהו' בשו"ת חלקת יעקב (ח"א סי' ל"ג), יש לדון, דאין בכלל, בענין הולדות נולדות כאלו הכשרה גמורה, וכמו שכתבתי בספרי מנחת יעקב (ח"ב סי' י"ז אות ג'), והבאתי שם מדברי הפמ"ג (ח"א סי' חק"ג מ"ז סק"א), דכחז וז"ל ומלאכה גמורה ליבא דמכה כנחל על חבן ויולדות נולדי חש לאו הכשרה והדקא הוא רק נראה וכו' עיי"ש. והלכך ראיתי ג"כ בספר חזון איש (כ' שנה סי' ל' אות ע"ג), שכתב שם וז"ל, מיהו חש חין ועשה גמולה, חף שנוני חור נחזין מן החוט זה חמר זה בחמיונות, חין זה מבטור, חלף זה בו משום שבות, שאין מניחין החור מן האבנים וכו' ע"ל, וכו' כדברנו. אבל שוב ראיתי בספר מאורות נתן (שחיברו חד מבני ע"י שבירושלים עיה"ק חובנ"ה), על ענין הסימום בחלוקתו בשו"ת ע"ל, שכתב שם (בפ"ה אות ע"ה) חת דברי החו"א הג"ל, והטור ענין דנדחף לנולדת מהאבנים ומתכת חש גמור, כדמתינו בחדש הרלשון שבמולאי שנת ה"ה ב' חניס והקישן זכ"ל וילא מהס רבה פ"ה), וע"י (פסחים ד"ד), וש"ה כדאיתא (בבראשית רבה פ"ה), וע"י (פסחים ד"ד), וש"ה מזה דהוי חש גמור, חמנס גס הוא חש, הענה (באות ע"ג), וגם חני הערותי בזה, בספרי שם, דנל"ה ל"ה בלא לנולדת איסור דח"י, דהוי פסוק רישא דלא יוחא ל"י, ע"י חוב' (שנת דע"ה ד"ה ע"י ודק"ג ע"ה), חבל איסורא דרבנן איבא, חף בדלא יוחא ל"י, כמבואר בש"ע (סי' ש"ב סי"ח), דלא כהעמך עיי"ש.

ואם כן בחמורה לעי"ש הוי שבות לשבות, ובמקום צער גדול כחוס היום מחר, יש להקל לפתוח המאורה ע"י עכ"ל כהעמך.

וכזה הנני דושה"ע כל הימים, וחוחס בכל חוחמי ברבות, ובברכת כוה"ע,

יצחק יעקב ווייס

21 EIRUVIN (א) עירובין (ל:ס)

The Gemara cites an incident about a circumcision which concerned the laws of *eruvei chatzeiros*.^[27]

There was a certain eight-day-old child whose hot water spilled out.^[28] – Rabbah – אמר להו רבא – Rabbah told them [the people involved with the circumcision]: ניייתו ליה – Bring hot water for him from my house.^[29]

Abaye challenges this ruling:

Abaye, who also resided in the *chatzeir*, asked him: – אמר ליה אביי – Abaye, who also resided in the *chatzeir*, asked him: – But we did not join in an *eruv*! Carrying from the house into the *chatzeir* is therefore prohibited.

Rabbah responds:

– אמר ליה [Rabbah] said to him: – Let us rely on the *shituf*.^[30]

Abaye challenges this also:

– אמר ליה [Abaye] said to him: – But we did not merge in a *shituf* either!

Rabbah concedes and offers another suggestion:

– נימרו ליה לנקרי ליה – Let them tell a non-Jew to bring

the hot water for [the child].

22 SHULCHAN ARUCH (ל:סג)

ה לדבר שאינו מלאכה ואינו אסור לעשותו בשבת (ט) אלא משום שבות, מתר לישראל לומר לאינו-יהודי לעשותו בשבת, (כ) והוא שיהיה שם (כא) מקצת חלי [*] או יהיה צריך לדבר (כב) צרך הרבה או מפני מצוה. כיצד, אומר ישראל לאינו-יהודי בשבת לעלות באילן להביא שופר לתקע תקיעת מצוה, או *להביא מים דרך חצר שלא ערכו לרחץ בו המצטער. (כג) מניש אוסרין: הגה ולקמן סימן תקפו פסק להתיר, ועין לעיל (ו) סימן רעו סעיף ב דיש מקלין (כד) אפלו במלאכה דאורייתא, ועין שם סעיף ג.

23 RAMA (ס' רל:ד)

ב ישראל ואינם-יהודים *שהסבו יחד והדליק אינו-יהודי גר, (טו) *אם רב אינם-יהודים מתר להשתמש לאורו, ואם רב ישראל, או אפלו (טז) *מחצה על מחצה, אסור. *ואם יש הוכחה (יז) שלצורך (ג) אינו-יהודי מדליקה, כגון שאנו רואים (יה) שהוא משתמש לאורה, (יט) אף-על-פי שרב ישראל, מתר: הגה יש אומר דמתר לומר לאינו-יהודי להדליק לו גר (כ) לסעודת (ד) שבת, משום דסבירא לה דמתר (כא) אמירה לאינו-יהודי אפלו במלאכה גמורה (כב) במקום מצוה (רין ס"פ ר"א המילה בשם העיסור), שעל-פי זה

24 ARUCH HA'SHULCHAN (ס:ע)

ואע"ג שרבותינו בעלי התוס' חולקים על זה וס"ל דרק למצות מילה הותרה שבות דשבות ולא לשאר מצות וכ"ש למה שנתבאר והטעם מפני שמירה עצמה דוחה שבת וחוס' ניטין ס"ו: והטור הביא שני הדעות ולא הכריע ע"ש ס"מ העולם היפסים כהרמב"ם וכן מבואר מדברי רבינו הבי"ב בסעיף ה' שסתם כדעת הרמב"ם והביא דעת התוס' בשם יש אוסרין ולקמן ס"ו תקפ"ו לא הביא כלל דעת האוסר ולעיל ס"ו רע"ז הביאו דעת העיסור להקל בצדדי רבים גם בשבות נסור ע"ש ויש סתורין אפילו ברה"ר להביא ע"י איי מטעם שאם היה מחיצות היה ישראל בעצמו ביכולת להביא וכו' וע"ז סק"ד נסס רמ"ה"ה ויש משובתים שחכמים חתרו כמו בקניית בית בא"י ויש שאסרו אפילו ע"י איי כמו בכיבוי דהוה מלאכה שאצלג ואין מדמין נזירות חכמים ול"ז אמנם במקום שלא אמרו

יח וזהו דעת הרמב"ם בפ"ו דין ט' וז"ל דבר שאינו מלאכה ואין אסור לעשותו בשבת אלא משום שבות מותר לישראל לומר לא"י לעשותו בשבת והיא שיהא שם מקצת חלוי או יהיה צריך לדבר צורך הרבה או מפני מצוה כיצד אומר ישראל לא"י בשבת לעלות באילן או לשוט על פני המים כדי להביא לו שופר או ככין למירה או מביא לו מחצר לחצר שאין עירוב בנייהם מים חמין להרחיץ בהן קטן ומצטער וכן כל כיוצא בזה עכ"ל ולדעיה זו אפילו בעיר שאין בה עירוב אם אינה רה"ר כמו שאנו תופסין שער שאין בה ששים רבוא אינה רה"ר מותר לומר לא"י להביא לו מליתו לבהכנ"ס או סידור או חומש וכן דבר מאכל שצריך לו לשבת או משקה ששכחו ליטול מע"ש או שהיה מתקלקל אם לקחו מאתמול דהנאת שבת הוי דבר מצוה וכן לשלוח מנות לאורה דהוי ג"כ כדבר מצוה וכן במקום הפסד מרובה או מקום שיש מזה צער מרובה או קצת חלוי וכן מנהג העולם

MISHNA BERURA 25 מנה ברויה (עפ"י)

(לו) דהוי טוחן. אף-על-גב דהוי מלאכה שאינה צריכה לגופה, על-כפול-פנים אסורא מיהא איכא לכלי עלמא, (מד) ועל-ידי אינו-יהודי מתר. כתב הט"ז: נראה לי, דוקא ביש ממשות טיט על הבגד, וכשהוא מגרד שם אז גופלים פרוזי הטיט, זה דומה לטוחן, אבל אם אין שם אלא מראה הטיט והוא מגרד שם לבטל המראה, אין זה דומה לטוחן, ומטעם זה יש להמיר למי שחלוק שלו מטנף קצת ואין שם ממשות צואה והוא יבש, ויכל לגרד בצפרן ולהסיר המראה כדי שיחפולל בנקיות, עד כאן לשון הט"ז. ולעניות דעתי יש לעזוב בזה טוכא, דנהי דמשום טוחן ליכא, הרי על-כפול-פנים מכון בזה ליפות הבגד ולצחצחו שלא ישאר עליו שום רשם לכלוף, והוי כמלבן, ועזוב בבאור הלכה שהארכנו בזה. ודע עוד, דפשוט (מה) דאפלו לדעת הט"ז אינו מתר רק לגרד בצפרן או לכססו מבפנים, אבל לכססו מבחוץ אסור בכל גונו:

BIUR HALACHA 26 ביאור הלכה (כ"ג)

* להחם הקדרה. ואפלו דבר יבש שנתבשל מבקר ונצטן

CHAZON ISH 27 חזון איש (ס"א)

מ"ב סי' נ"ה בזכור הזכר על התנור כ"ט כי משיב נישני והיו בו משום חיסור החזרה וכ"כ בשב"ל אות נ"ח והיו מובן דשיע התנור הזכר כהן דבין חיסור הזכר וכמשיב נישני דיה להחם ונמי"ט סי' ק"ג, והתוס' הזכר ש"ט חזר צנור פעמים מיהא הם כנר עממו הגמלים והיו הן קטומות, וזה היה לרוב לפי, והיו כוונתו למשיב כסי' פ"א דשיע התנור לדיון חשיב ככיוון. והנה הו מעמיד קדם שריסק התנור הו ג"כ כמשהב נזהרה בשבת למדנו חס סוף ח"ט לנזח להתנור כמו מנוחה השמטיה שריבן משי"ט נזוח בשעה פלונית, חסיר יתן לחוד התנור קדם שבה ח"ט חפ"י הנכסל שכל כ"ל וחפ"י הוא חס וכדון חיסור הזכר דחשיב כמשהב בשבת, וחפ"י הו נתנור שמכין הנכרו לא הכיז משהב החס מחוסר משהב של צנור חזל הכא דסוף חוס נזוח מעלמו נראה דחשיב משהב.

לגמרי, אף דאין בו משום חשש בשול עוד, כמו שכתוב בסימן שיח סעיף טו, אפלו הכי אסור לתקמו בתנור אפלו על-ידי אינו-יהודי נדאף דתנורים שלנו הם ככירה, הלא גם על-גבי כירה אסור בתורה קשאניה גרופה, ואפלו קשהוא חס אסור, ולדעת הפנ"א אברהם בסעיף-קטן לו, גם בגרופה אסור קשונצטן לגמרי, דהוי לה כמושיב לבתחלה, ואפלו דיעבר אסור גם בזה קשהוא חס עדין, דקשיקה צונן מתיר בזה הפרי-מגדים בסעיף-קטן לו, עין שם. ובסעיף-קטן לח כתב דכיון דקטמא לן דשבות דשבות לצרף שבת שרי לבתחלה, ובדבר יבש אין בו רק שבות דתורה, אפשר דהסקל בזה על-ידי אינו-יהודי אין גוצרין בו, ועין לקמן בסימן שיח בסופו מה שכתב השערי-תשובה בשם מהר"ט להקל בדבר יבש שאין בו מרק לתנו חוד התנור על-ידי אינו-יהודי אף לבתחלה, ובסימן זה משמע מכמה פוסקים דאין סוברין בן, ועין במגן-אברהם סעיף-קטן לו ובהוספת שבת, ומכל מקום נראה דיש לסמוך עליו לצרף שבת להקל בזה, וכנ"ל בשם הפרי-מגדים. ובכרפ"י יוסף מצאתי בשם אחר מן האחרונים שמצטרף אפלו בדבר יבש בו מרק להקל להחם על-ידי אינו-יהודי אם נצטן, אם אינו נתן על-גבי האש או הכירה משש, שסומך על הפוסקים שסוברים דאין בשול אחר בשול אפלו אם נצטן, וצריך עיון אם יש לסמוך על זה, דמסימן זה לא משמע בן, אך אם הוא לצרף שבת ואין לו עצה אחרת אפשר דיש לסמוך על זה:

SHULCHAN ARUCH 28 שולחן א"ר (כ"א)

א אספק חשכה, והוא (ב) (א) *בין-השמשות (והינו כדי שעור הלוח שלשת רבעי מיל (ב) אחר שקיעת החמה (טור בסימן רצ"ג וכדלקמן ס"ט ב), ושעור מיל הוא שליש שעה פחות חלק שלשים), (ג) אין מעשרין (ד) את הנדאי, (ז) (ה) *ואין מטבילין *את הכלים, (ו) *ואין מדליקין את הנרות, (ז) *ואין מערבין ערובי תחומין (ח) (ועין לקמן סימן טטו סעיף ב), אבל מעשרין (ט) את הדמאי, (י) וטומנין את התמין, (יא) *ומערבין *ערובי חצרות (ועין לקמן (יב) סימן שצג), דומתר (יג) לומר לאינו-יהודי (יד) בין השמשות *להדליק גר לצרף (ג) שבת, גובן לומר לו לעשות כל מלאכה שהיא (טו) לצרף מצוה או שהוא טרוד (טז) ונחפו עליה: הגה וכן מי שקבל עליו שבת (יז) *שעה או שתיים קדם חשכה, יכול (יח) לומר לאינו-יהודי להדליק (ד) הגר ושאר דברים שצריך (מהר"י ס"י ק"ח). (ועין לקמן סימן שמב):

MISHNA BERURA 29 מנה בכורה (כ"א)

(יד) בין השמשות. המתבר אויל לשיטתו דסבירא לה לקמן בסימן שז סעיף ה, דבשבת גופא אסור על-ידי אינו-יהודי במלאכה דאורייתא אפלו אם הוא לצרף שבת. ועין לקמן בסימן רעו סעיף ב בהג"ה:

SHEMIRAS SHABBOS 30 שמירת שבת כהלכתא (כ"ג)

ב. מותר לומר לזכרי בשבת להשתמש במים חמים מן הדוד לחימום מים (בוילר), אף-על-פי שיכנסו מים קרים במקומם של אלה, והם יתחממו מכוה המים החמים שבדוד (ד), ומותר לעשות כן גם אם על-ידי כך יודלק באופן אבטומאטי גוף-החימום, אשר יחמם את המים הקרים (ה), וראה לעיל פרק יד סעיף ב.

הלן מוה"ק (31) IGR0S
(no: > nik) MOSTHE

בשכחו להוציא את האור שבתוך
הפרעזעדירער בע"ש

כ"א תמו תשכ"ב.

מע"כ ידידי הנכבד מר חיים בלומבערג שליט"א

הנה כשיש בהמקרה שנקרא פרעזעדירער אור
עלעקטרי שנדלק בפתיחת דלת המקרה ונכבה
בסגירת הדלת ושכחו מליקה את האור משם בערב
שבת, ודאי אסור לפתוח שהרי פסיק רישיה הוא
שודאי נדלק, והוא גם ניחא לו. ואם לא ידעו שיש
שם האור ופתחוהו אסור לסגור שהרי דאי נכבה
ופיר הוא, ואף אם לא ניחא לו נמי אסור וכ"ש
שאפשר שגם ניחא לו שלא להפסיד מה שיעלה
הדלקת האור כשהוא מוסגר שאין לו צורך בהאור.
ואם עיקר המאכלים שהכינו לשבת נמצא שם יש
להתיר לפתוח ע"י נכרי, והנכרי יסלק גם את האור
משם שגם זה הוא צורך כדי שיוכלו ליקח לסעודה
השניה, כדאיתא ברמ"א סי' ער"ז סעיף ב' דנהגין
להקל לצורך גדול באמירה לנכרי אפי' במלאכת גמורה.
והפתיחה מותר ע"י נכרי אף כשאין צורך כ"כ משום
דכיון שאינו מתכוין להדליק האור אף שהוא פיר
מותר לומר לנכרי כדאיתא במג"א סימן רע"ז סק"ז
ובסימן שי"ד סק"ה בסופו. אבל לומר לו שיסלק
את האור שהוא מתכוין לכבות הוא רק כשיש צורך
גדול.

ובעצם פתיחת המקרה אם מותר יש בזה דברים
הרבה וכבר הכריע הגרי"א הענקין שליט"א שיפתחו
בשעה שהמאסר הלך ועובד וכן טוב לנהוג ואין
להאריך בזה בכתב יותר.

(32) SHULCHAN ARUCH
יו יחולה שפפל (ס' עה"ט: י')

מחמת הליו למשכב (מה) ואין בו סכנה הגה או שיש לו מחוש שמצטער ויחלה ממנו כל גופו, שאז
אף-על-פי שהולך, כנפל למשכב דמי (המגיד פ"ב, ט) (מו) אומרים לאינו-יהודי (מו) לעשות לו רפואה, אבל אין
מחללין עליו את השבת באסור דאורייתא (מח) אפלו יש בו סכנת (מט) אבר. ולחלל עליו ישאאל
(ג) באסור דרבנן בידים, "יש מתירים (נא) אפלו אין בו סכנת (נב) אבר. "יש אומרים שאם יש בו
סכנת אבר עושין (נג) ואם אין בו סכנת אבר אין עושין. "יש אומרים שאם אין בו סכנת אבר
(נד) עושין בשנוי, ואם יש בו סכנת אבר עושין בלא שנוי. "יש אומרים אפלו יש בו סכנת אבר
אין עושין לו דבר שהוא (נה) נסמך למלאכה דאורייתא, ודברים (נו) שאין בהם סמך מלאכה עושין אפלו
אין בו סכנת אבר. ודברי (נז) הסברא השלישית נראין: הגה (נח) מפר לומר לאינו-יהודי לעשות (י) תבשיל
לקטן שאין לו מה לאכל, דסתם צרכי קטן כחולה שאין בו סכנה דמי (י' ירוחם נ"ב ח"ט ורמב"ן ורשב"א). וכל שאסור
לעשות על-ידי ישאאל, אפלו על-ידי החולה בעצמו אסור, אבל כשעושה לו האינו-יהודי (נט) מפר (יב) לחולה
(ס) לסייע קצת, דמסייע (סא) אין בו מש"כ (כ"י)

(33) SHULCHAN ARUCH
יו יחולה שפפל (ס' עה"ט: י')

ה' בארצות קרות מפר לאינו-יהודי (לח) לעשות מדורה בשביל הקטנים, (לט) ומתירין הגדולים
להתחמם בו. ואפלו בשביל הגדולים (מ) מפר אם (ט) הקר (מא) גדול, (מב) שהכל חולים (מג) אצל
הקר; (מד) ולא כאותם שנוהגים החר אף-על-פי (מה) שאין הקר גדול ביום ההוא':

אלה אלו (34) IGROS Moshe
(לו' : 2 נ"ו)

סימן מב

אם מותר לומר לנכרי להפסיק האייר קאנדישאנער כשנעשה יום קר בשבת לצורך רבים

סי' אלול תשכ"ד.

מע"כ ידידי הנכבד הרב ר' מאיר גארדאן, שליט"א.

באין דבר הדולק מזה אם יש בזה איסור דאורייתא, ואם אינו דאורייתא הא רוב הדעות הם להתיר לצורך מצוה ופסק כן הרמ"א בסימן שי' סעיף ה' וכתב שגם המחבר פסק כן בסימן תקפ"ו. ונמצא שיש כאן עוד טעם להתיר.

ומ"מ אם בע"ש אינו חם ביותר נוטה שגם בשבת לא יהיה חם אין להעמיד האייר קאנדישאנער, מצד שמא יהיה חם בשבת על סמך שאם יהיה קר יאמר לנכרי ויפסק שאין להכניס לזה לכתחלה, אבל אם בע"ש היה חם שלפי הנראה יהיה חם גם בשבת מותר להעמיד האייר קאנדישאנער, אף שאם יארע שיהיה קר יצטרכו לומר לנכרי להפסיקו כיון שיותר היה קרוב שלא יצטרכו להפסיק.

ידידו מכרכו בכוח"ט.

משה פיינשטיין

בדבר מקרה האייר אייר קאנדישאנער שבביהכ"נ שמעמידין בע"ש שיהיה מחובר למורה שעות באופן שנפתח לעבוד מעצמו קודם התפלה שחרית ונסגר מעצמו אחר התפלה, ונודמן שנתחלף האייר בשבת מכפי שהיה בע"ש שנעשה יום קר ואי אפשר להרבה מתפללין לסבול הקור הנוסף ע"י האייר קאנדישאנער עד שהרבה עתבים את ביהכ"נ בשביל זה וגם שיראים שהקור ונשיבת הרוח הנוסף יגרורם חולי, אם מותר לומר לנכרי שיפסיק את זרם העלעקטרי ויפסק עבודת האייר קאנדישאנער כיון שהוא לצורך רבים.

הנה אם הוא באופן שקשה לסבול להרבה אנשים אף אם הם מיעוט מהמתפללים עד שמוכרחין לילך מבית הכנסת אף שליכא חשש חולי, או שיש חשש חולי מזה אף שיכולים לסבול וישארו בבית הכנסת להתפלל. מותר לומר לנכרי שיפסיק זרם העלעקטרי כדי להפסיק הקור, ואף שלהדליק נר לצורך סודות שבת מן הראוי להחמיר שלא לומר להנכרי שידליק כדאיתא בסימן רע"ו סעיף ב' ואף לצורך גדול כדהובא בבה"ט סק"ה בשם השלי"ה וכן הוא במ"ב ס"ק כ"ד, מ"מ לצורך מצוה דרבים אין להתמיר כדאיתא במ"ב שם ס"ק כ"ה בשם הפמ"ג דמוחר לא רק לתקן עירוב שהוא להסיר מכשול אלא אף לבנות ביהכ"נ כשיתבטל בנינו בלא זה, וא"כ כ"ש בזה שהוא בטול תפלה בצבור וקה"ת להרבה אנשים שיש להתיר, ובפרט שלא ברוד פטיקת העלעקטרי

ואם נזדמן זה בבית יחיד באופן שבכל הבית קר מותר מטעם אחר אף כשליכא קטנים מטעם דהכל חולים אצל הקור שאיתא בסימן רע"ו סעיף ה', אבל בביהכ"נ ליכא טעם זה דהא אפשר להם לילך מביהכ"נ מה שלא שייך לומר זה לבעה"ב וביתו שילכו לבית אחר.

SHULCHAN ARUCH (35) לו' (ס' ר"ו : א)

א אינו יהודי (א) שהדליק את הנר בשביל ישראל, (ב) אסור לפל, (ג) *כאפלו למי שלא הדלק בשבילו. הגה ואין חלוק בזה (ד) בין קצב לו שקר או לא קצב, (ה) או שעשאו *בקבלנות או בשכירות, דהואיל ויהישראל נהנה ממלאכה עצמה בשבת, אסור בכל ענין (הג"א פ"ק דשבת וב"י בשם סמ"ג וסה"ת). גאבל אם הדליקו *לצרכו יאו לצורך חולה ישראל אפלו *אין בו סכנה, הגה או לצורך (ו) קטנים דהוא בחולה שאין בו סכנה (מרדכי פ"ק דשבת), מותר (ז) לכל ישראל (ח) להשתמש לאורו. והוא הדין לעושה מדורה (ט) לצרכו או לצורך חולה. *ויש אוסרים במדורה, משום דגזרינן שמה ירבה (ב) (י) בשבילו. הגה

וְלַעֲרֹב אֲכָרִין כַּדֵּי שִׁיעֹשׁ
פ'רש"י כד' שיעור

לקיטתן שלא יהנה ממלאכת י"ט ולערב ראשון קאמר דממה נפשך הן מותרין אם היה (ה) חול הרי היום נלקטו ואם היה היום קדש הרי הלילה הזה חול ובשני ימים טובים של גלויות מיירי והביא ראיה מכילה לטעיל (דף ד: ושם) שטלדה בזה מתרח בזה ומהאז טביא דהחליד ביום ראשון ואכלו אותו ביום שני בעירובין (דף נט: ושם) כן פ'רש"י ורביט' יתקן הלוי והגאונים אופרין עד מולאי (ג) ליל יום טוב שני ומפרש כד' שיעשו לילה הראויה לעשיה ומיהו בתשובת רביט' גרשום מאור הגולה מלאחי כמותי וגם רביטו קלוגיטתם ח"ט רומי בקי בכל הש"ס שלא לי כתב מעיר גרמז"א כמותי והקשה הר"י לפ'רש"י דפירש ולכן בעינן כד' שיעשו כד' שלא יהנה ממלאכת יום טוב ח"ט המבטל בשבת בשוגג "אמאי יאכל הא' נהנה ממלאכת שבת אלא ודאי אין זה הטעם אלא הטעם שמה יאמר לנכרי כך ולקטן ומזה הטעם אכריס עד מולאי י"ט האחרון כד' שיעשו דאי אמר דמותרין במולאי יום טוב ראשון חיישינן שמה יאמר לנכרי ב"ט ראשון כך והביא כד' לאטל מהן בשני ואם ק' ע"כ לילה הראויה לעשיה קאמר ומה שהביא רש"י ראיה מכילה וכו' יש לדחות אותה דהתם טלדה מאליה מן השמים וגם ראיה שהביא מהאז טביא דעירובין (דף נט: ושם) יש לומר דמיירי שהיו המטותה פרוסות מע"ש ומאליו נטרו וכללל הכי הוא דדבר הבא מאליו או דבר מוקלה הבא בידיים שהביא נכרי בשביל עלות או בשביל נכרי אחר ונתן לישראל כ"ט ראשון מותר בשני אבל אם הביאו בשביל ישראל מן המחובר אכור עד מולאי יום טוב שני כד' שיעשו ואם לאו

SHEMIRAS SHABBOS (37) שמי'ר' קצ"ג (10:8)

לו. מלאכת שבת או יו"ט שעשה נכרי בשביל יהודי, והיא מלאכה דאורייתא (קכז) — אם יש בה משום הנאה (קכז) ישירה ליהודי (ז"א שנהנה מגוף הדבר שנעשה באיסור, או מן הדבר שהאיסור נעשה בו, ובלעדי עשיית האיסור איאפשר היה ליהנות) (קכח). הרי אכור לו ליהודי ליהנות ממנה בשבת וביו"ט (קכט). ואף לא במוצאי היום, עד שימתין (קל) שיעור זמן כד' (קלא) עשיית אותה המלאכה (קלב).

שאין במיט במחבר חוץ לחמס אכרין חוץ החמס מותרין וכו' פירש שאין במיט במחבר הבא מחוץ לחמס לא בעינן כד' שיעשו דלא המחירו אלא בדבר שנעשה בו מלאכה דה"ל הקילו שמוחר לישראל אחר אפילו ביום וקשה לרבי' יהודה דאמרינן בפרק שואל (שבת דף קא: ושם) הביאו חלילים למח מאין לחמס לא יספור בהן עד מולאי יום טוב ומשמע החס כד' שיעשו ויש לומר דשא"י החס דאושא טפי מילתא דהכל יודעין שהבטל בשבילו ואיכא למגור טפי ויש חלוק בין מח לדברים אחרים כדאמר החס עשה קבר לאביו ב"ט לא יקטר בו עלמית אט"ג דדברים אחרים מותרים כד' שיעשו אחר שבת או אחר יו"ט ולאמר הר"י ששאל מחייבר"א דספק תין לחמס מותר והביא ראיה מעירובין (דף קה: מה) גבי מיה בעיבא מבלע בליעו וכו' וקאמר דהו ספק אם בלא תין לחמס *וכיפא דברייתא לקולא ורבי יהודה היה אומר במחבר ובלידה אפי' לא הביאו בשביל ישראל רק בשבילו או בשביל נכרי אחר ולא משמע כן גבי מרחלת בשבת דשרי (שבת דף קג:). האילו ואיכא נכרים בעיר ואין סברא לחלק בין דבר אכילה לדבר אחר ולאמר הר"י דיש שאל ליהויה בה' בשבת ובש"ש או בה' בשבת ובכ' בשבת הבא ביום ראשון שרי ליום שלישי ולא בעינן הראויה לעשיה דשני ימים קודם לא שייך שמה יאמר לנכרי וכו' להחמיר בדבר ("וכד' שיעשו דאמר לפי' הטום' כד' שיתלשו ויובאו ממקום שגז' איהם גם יש לספק אם הביא קיפה מלאה פירות אף נרץ להמתין כד' שילקטו כאלו אחד או בכמה בני אדם) :